

Hägerstens Hembygdsförening

Det vi bygger idag är framtidens hembygd. Vi värnar om Hägerstens kulturmiljö och unika kvaliteter som en grund för ett gott liv och en hållbar stadsutveckling med ett särskilt fokus på barns uppväxtmiljö.

2025-03-21

Till stadsbyggnadskontoret@stockholm.se

Synpunkter Detaljplan för del av Västertorp 1:1 vid kv Brättet i stadsdelen Västertorp i Stockholm, S- Dp 2021-05148

Detaljplanen syftar till att möjliggöra ca 110 bostäder fördelat på två tomter längs Vasaloppsvägen i Västertorp. Det är ett krävande uppdrag att förtäta genomtänkta strukturer som i Västertorp utan att platsens kulturhistoria och boendekvaliteter riskerar att försvagas. Den omsorg som legat bakom framväxten av Västertorp utmanas i den föreslagna detaljplanen och planförslaget strider mot riktlinjerna i stadens byggnadsordning.

Hägerstens hembygdsförening anser att förslaget medför så stora negativa konsekvenser, inte bara för Västertorp utan för hela närområdet, att den inte bör genomföras. Det medför en oreparabel och oproportionerlig skada på parkens och Västertorps kultur- och livsmiljö, en skada som är större än värdet av de tillkommande lägenheterna.

Västertorpsparken är en mycket uppskattad plats för lek, utflykt och sport. Lugnets lekpark används även av barn som bor flera t-banestationer bort. Den är viktig inte bara för dagens barn och ungdomar utan även för kommande generationer. 12 710 nya lägenheter planeras i Hägersten, utan att det tillkommer nya lekplatser och bollplaner och absolut inte någon parklek. Det är inte rimligt att låta små projekt ta de mest värdefulla parkmiljöerna, samtidigt som staden i planerna för de stora utbyggnaderna i Hägersten hänvisar till dessa parker istället för att skapa nya. Vi behöver fler bostäder men inte på bekostnad av barns utemiljö.

VÄSTERTORP – en internationellt berömd stadsdel

När Stockholm växte utanför tullarna var grönskan ett självklart inslag i planeringen och en reaktion mot de osunda miljöerna i innerstaden. Planerna anpassades till terrängen, hela landskapet blev en park och integrerat i stadsbilden. Gröna kilar löpte mellan och inuti stadsdelarna. Västertorp är en tydlig representant för detta internationellt uppmärksammade stadsbyggnadsideal. Här finns mycket av den ursprungliga vegetationen bevarad och naturen karaktäriseras av en mängd mindre höjdparter. Omsorgen om barn och gamla, de som är mest beroende av närmiljön, kännetecknade planeringen av Västertorp. Bebyggelsen placerades för maximalt ljusinsläpp och ofta med bevarad natur fram till husgrunden.

Detta stadsplaneideal har nu ersatts av en strävan att bygga samman och förtäta med ambitionen att skapa nya helheter och en ny stadsmässighet. Men resonemangen att de två föreslagna husen skulle förstärka intrycket av en stadsgata strider mot Vasaloppsvägens karaktär och den ursprungliga stadsplanens idé. Västertorp är byggt för att röra sig längs bilfria gröna stråk och inte längs bilgatorna.

VÄSTERTORPSPARKEN – en pärla bland stadens parker

Parken kan delas upp i tre olika karaktärer enligt principer som låg till grund för Stockholmsskolan och Erik Glemmes plan för parken; skogsområdet, naturlekplatserna och parkleken Lugnet. Skogsområdet är den del av parken som påverkas av den föreslagna bebyggelsen. Skogen och bergknallarna utgör grundläggande kvaliteter i parken. Här får man en känsla av att vara utanför staden, ute i naturen. Skogsbackarnas topografi och terräng är en utmanande och spännande miljö för barn att leka i.

Hägerstens Hembygdsförening

Det vi bygger idag är framtidens hembygd. Vi värnar om Hägerstens kulturmiljö och unika kvaliteter som en grund för ett gott liv och en hållbar stadsutveckling med ett särskilt fokus på barns uppväxtmiljö.

PLANFÖRSLAGETS konsekvenser för kultur- och livsmiljön

Västertorp är en kulturhistoriskt värdefull miljö enligt Stadsmuseet. För att kompletterande bebyggelse ska vara möjlig i Västertorp krävs enligt stadens byggnadsordning en anpassning till terräng och natur. Byggnaderna är i förslaget inte inpassade i parkens naturlandskap utan innebär ett stort intrång i en för parken central del, hållmarken med tallarna. De blockerar de informella entréerna till parken och utsikten från berget, stympar bergknallen och förtar helt känslan av att vara på ett berg i en skog. Bergknallarna är viktiga element i parken som helhet och är idag tillgängliga och väl integrerade i parken genom ett nät av stigar.

Informella entréer blockeras

Det framhålls som positivt i planbeskrivningen att planområdet förtydligar entrén till befintligt parkstråk. Men behovet känns konstruerat och den föreslagna förändringen sker på bekostnad av de befintliga informella entréerna som är så viktiga för områdets nyttjande och idén om hela landskapet som en park. Parken är väl integrerad i stadsdelen och har fyra ”entréer” genom de två genomgående gångvägarna och därutöver en mängd informella entréer. Barn och ungdomar kan enkelt bara vika av från Vasaloppsvägen, Terrängvägen eller de asfalterade gångvägarna och gå rätt in i skogen. Stigarna kors och tvärs vittnar om hur de informella entréerna och stigarna över bergknallarna är en del i hur området nyttjas. Möjligheterna att slinka in i parken lite varstans kan ses som en del i själva parkideologin. De föreslagna byggnaderna blockerar dessa viktiga stigar in i skogsområdet och parken och innebär även att bergen bakom inte längre är utsiktsberg utan vetter mot en bakgård.

Det skrivs om ”gårdar” på baksidan av husen. Detta strider mot hur befintliga hus längs Terrängvägen ansluter till parken. De har inte en gård på baksidan utan enbart en smal yta mot angränsande naturmark.

Parkens naturyta minskar

Planförslaget medför att naturmark och träd tas i anspråk. Naturen är viktig för barns utveckling och barnkonventionen kräver en omsorg om deras livsmiljö i planeringen. Vad betyder det för dem att naturmarken försvinner? Värdet av naturlek nämns i barnkonsekvensutredningen men man utvecklar inte vad det betyder att naturmarken minskar just här. En allt mer omfattande svensk och internationell forskning visar hur viktig utomhusleken är för barns fysiska och psykiska hälsa, för deras sociala träning, koncentration och inlärningsförmåga.

Bygg inte i Västertorpsparken!

Hägerstens hembygdsförening

Annica Dominius
ordförande

Karin Schibbye
vice ordförande